

Forståelsesramme, 18. september 2013

Fremtidens folkeskole – dygtigere i fællesskab

Folkeskolen skal udfordre vores børn og unge, og de skal være endnu dygtigere, end de er i dag. Samtidig skal vi øge trivslen, styrke tilliden og mindske betydningen af den sociale baggrund. I Aarhus lægger vi stor vægt på at kunne leve op til disse mål for børnene og de unge, og derfor har det høj prioritet at blive klar til at realisere fremtidens folkeskole.

Ledelse og medarbejdere i de aarhusianske folkeskoler står over for en stor opgave med implementering af folkeskolereformen. En opgave, som forligskredsen har tillid til, at de sammen kan løse.

Vi har et godt afsæt i Aarhus, fordi de bærende elementer i reformen er en del af vores børn og unge-politik og vores fire faglige effektmål og strategier: læring og udvikling, sundhed og trivsel, rummelighed og forældresamarbejde.

Et helhedssyn på barndom og ungdom og den røde tråd i børn og unges liv anser parterne som det stærkeste udgangspunkt for en vellykket implementering af reformen og med børn og unges læring i centrum. I Aarhus løftes opgaven derfor ikke isoleret af folkeskolerne, men i et tæt og forpligtende samarbejde med forældrene og med alle aktører på 0-18 årsområdet.

Vi ønsker i Aarhus, at børn og unge skal vokse op og være i stand til mestre deres eget liv, indgå og deltage i fællesskaber og møde fremtidige udfordringer med mod og åbenhed. Børn og unge skal være deltagere og opleve sig som en betydningsfuld del af et fællesskab, hvor de har medindflydelse på det, der skal foregå. Det er vigtigt, at den længere skoledag styrker motivation og opleves relevant, så eleverne på sigt bliver gode til at træffe valg. Det er vigtigt, at et tæt samarbejde med forældrene bidrager til dette. Evnen til at vælge mellem mange muligheder og træffe gode beslutninger styrker den enkeltes vej gennem hele skoleforløbet og videre i overgangen til ungdomsuddannelse. Det er et mål, at afgangseleverne fra folkeskolen er fagligt parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse.

En længere og mere varieret skoledag skal tilbyde varierede og differentierede læringsformer, sådan som vi allerede ser det på en række skoler.

Men vi kan blive endnu bedre og parterne ønsker, at de gode eksempler skal spredes gennem gode netværk og erfaringsudveksling skolerne imellem. Undervisningsbegrebet og skolens organisering skal udfordres og udvikles i et tæt

Forståelsesramme, 18. september 2013

samarbejde mellem ledere og pædagogiske medarbejdere, og i samspil med børn, unge og forældre, så skolen bliver et fagligt og socialt fællesskab for alle børn og unge.

Gode løsninger kræver lokal tilpasning. Derfor skal vi fortsat skabe et stort lokalt råderum, hvor skolens ledelse, i samarbejde med skolebestyrelse, medarbejdere og øvrige samarbejdsparter, har de bedste forudsætninger for at omsætte de politiske intentioner til virkelighed.

1. Skoleledelse i ny kontekst

Skolereformen stiller store krav til folkeskolens ledelse med krav om udvikling af en mere varieret og længere undervisningsdag med et stærkt fokus på elevernes læring og trivsel. For at skabe en mere sammenhængende skoledag, er der behov for, at ledelsen er tæt på den samlede opgaveløsning og løbende evaluerer de opnåede resultater. Skoledagen skal planlægges med en ny og mere fleksibel tilgang til arbejdsopgaverne og med et stort råderum hos skolens ledelse.

Skolereformen stiller også krav til skolens ledelse om et stærkere og mere tværfagligt samarbejde på skolen mellem lærere og pædagoger og evt. andre faggrupper og krav om øget samarbejde med frivillige og andre eksterne parter mv.

Intentionerne i folkeskolereformen, om en endnu bedre skole for vores børn og unge, kræver en skoleledelse, der kan fortolke, bruge og udfordre det lokale råderum og i samarbejde med medarbejderne gennemføre forandringer i involverende processer. Parterne har tillid til, at skolens ledelse kan løfte denne opgave med afsæt i den enkelte skoles forudsætninger og konkrete udfordringer.

Parterne anbefaler derfor, at skolelederen fremover får kompetencen til at fastlægge skolens ledelsesstruktur, så den bedst matcher skolens konkrete behov. Dette skal ske inden for de eksisterende økonomiske rammer til ledelse på skolen på tværs af undervisnings- og fritidsopgaven, i dialog med MED-udvalget og under forudsætning af tilslutning fra skolebestyrelsen.

2. Samarbejdet på skolen som arbejdsplads

Det pædagogiske personale er en afgørende faktor i forhold til børn og unges læring, og det er afgørende, at medarbejderne fortsætter det gode samarbejde og skaber sammenhæng i indsatserne. Folkeskolereformen stiller krav om en længere og mere varieret skoledag med øget undervisningstid og nye og mere differentierede undervisningsformer. Målet er bl.a. at styrke elevernes læring, så alle elever bliver så dygtige, de kan. Derfor er det vigtigt, at der skabes nye rammer for det samlede pædagogiske personale, så der er gode betingelser for at samarbejde omkring elevernes læring og trivsel i sammenhængende forløb og læringsaktiviteter.

I en tid med store forandringer er det afgørende med en kultur, der skaber rum for innovation og nytænkning og som baserer sig på tillid og godt samarbejde. En væsentlig forudsætning for børn og unges trivsel, læring og udvikling skabes i en skole med et godt og tillidsfuldt samarbejde mellem medarbejdere og mellem medarbejdere og ledelse.

Det er parternes opfattelse, at en øget tilstedeværelse på skolen samt muligheder for en mere fleksibel arbejdstilrettelæggelse kan være med til at skabe grundlag for dette. Når flere medarbejdere er til stede samtidig på skolen øger det samtidig muligheden for at samarbejde om opgaverne og dele viden og materiale.

3. Tidssvarende arbejdsmæssige faciliteter

Folkeskolereformen forudsætter nye arbejdsformer og udvidede muligheder for samarbejde, hvor forskellige fagligheder tilsammen bidrager til en alsidig og varieret skoledag med fokus på elevernes læring, trivsel og fortsatte motivation.

Parterne ønsker at understøtte udvikling af det pædagogiske personales samarbejde, så potentialet i de forskellige fagligheder kan komme til udfoldelse på en ny og bedre måde. Et sådant samarbejde gør det naturligt, at opgaverne i udgangspunktet bliver løst på skolen, hvor det er muligt at mødes i team eller andre samarbejdsfora, der varetager planlægning og tilrettelæggelse af kerneopgaver.

Med henblik på at understøtte målsætningerne for folkeskolereformen er det vigtigt hurtigt at skabe mere tidssvarende arbejdsmæssige faciliteter.

Parterne foreslår, at det i forbindelse med drøftelserne om Budget 2014 - 2017 aftales i hvilket omfang, der skal afsættes midler til nødvendige fysiske forandringer i form af til- og ombygninger på skolerne for at sikre flere og mere hensigtsmæssige arbejdspladser til det pædagogiske personale på skolerne samt tilpasning af faglokaler.

Parterne foreslår endvidere, at det i forbindelse med drøftelserne om Budget 2014 - 2017 aftales i hvilket omfang, der skal afsættes midler til inventar til etablering af arbejdspladserne.

4. Øget brug af pædagogisk it

Øget brug af pædagogisk it er en grundlæggende forudsætning for indfrielse af målene i en ny folkeskolereform. Pædagogisk it skal indgå i læringsforløb som en mulighed og en forudsætning for at indfri reformens mål om faglig læring tilpasset den enkelte elev. Brugen af it som arbejdsredskab styrker samtidig medarbejdernes samarbejde, videndeling samt tilrettelæggelse og forberedelse af undervisningen. Det er afgørende, når der skal omprioriteres tid fra øvrige opgaver til øget undervisningstid.

Aarhus Byråd har med Budget 2013 etableret grundlaget for en bredere satsning på pædagogisk it. Det overordnede mål er, at Aarhus skal være i front, når det handler om at udnytte it til at skabe læring for alle børn og unge. Som et skridt på vejen blev der i Budget 2013 afsat 46 mio. kr. til etablering af trådløse netværk samt midler til praksisnær kompetenceudvikling. Derudover er der i gennemsnit pr. år i årene 2012 – 2015 budgetlagt i alt 15 mio. kr. til digitale undervisningsmidler, herunder softwarelicenser mv., finansieret ligeligt af statslige puljemidler og Aarhus Kommune.

Det er i maj 2013 besluttet at anvende midler fra ikke undervisningsrelaterede mindreudgifter ved lærerlockouten til at udstyre alle lærere med en it-enhed (bærbar pc e.l.). Med et tættere tværfagligt samarbejde mellem lærere og pædagoger om elevernes læring og trivsel, er der behov for også at afsætte midler til en it-enhed til de pædagoger, der indgår i undervisningen, anslået til halvdelen af de ansatte pædagoger.

Parterne anmoder derfor Børn og Unge om, at der udover de afsatte midler fra lockouten, i 2014 anvendes opsparede it-midler til anskaffelse af it-enheder på skolerne til de ovennævnte medarbejdere. I alt er der prioriteret 16 mio. kr. til dette formål. For så vidt angår behov for kompetenceudvikling i forbindelse med de nye it-enheder henvises til afsnit 5.

Parterne er opmærksomme på, at der fremadrettet vil være behov for vedligeholdelse og løbende udskiftning af it-enheder hos skolernes pædagogiske personale. I Magistratens budgetforslag er der afsat midler til implementering af folkeskolereformen og det er i budgetforslaget forudsat, at Byrådet skal drøfte hvordan disse midler skal anvendes.

Parterne forudsætter at løbende udskiftning af it-enheder hos skolernes pædagogiske personale indgår i de politiske drøftelser om Budget 2014 - 2017.

5. Kompetenceudvikling

Folkeskolereformens mål om et fagligt løft af alle elever skal bl.a. realiseres gennem et forstærket tværfagligt samarbejde inden for nye rammer. Det stiller store krav til skolens pædagogiske personale, ledelse, skolebestyrelse og tillidsvalgte.

Der er nationalt afsat 1 mia. kr. i perioden 2014-2020 til styrket efteruddannelse af lærere og pædagoger i folkeskolen. Af dette beløb udmøntes 700 mio. kr. til kommunerne. Dette vil svare til 35 mio. kr. i alt, eller i gennemsnit 5 mio. kr. om året for Aarhus Kommune.

Folkeskolereformen stiller krav om fuld kompetencedækning i folkeskolens fag i 2020 (linjefag eller tilsvarende), og peger herudover på behovet for øget kompetenceudvikling for så vidt angår anvendelse af it i undervisningen, klasseledelse, inklusion, specialistkompetencer inden for bl.a. læsning, matematik, specialpædagogik og dansk som andetsprog mv.

Parterne prioriterer indsatsen for at sikre fuld kompetencedækning i folkeskolens fag. Såfremt der alene gennemføres formelle linjefagsuddannelser, vil de afsatte midler ikke række langt. Det forudsættes derfor, at der også anvendes alternative kompetenceudviklingsforløb, der kombinerer kortere kursusforløb med læringsuger med praksisnær videndeling inspireret af f.eks. "Fællesskaber for alle". Desuden er der indgået en partnerskabsaftale mellem Aarhus Universitet, VIA og Børn og Unge med det formål at understøtte medarbejdernes brug af pædagogisk it.

Ved udmøntningen af kompetenceudviklingsmidlerne ønsker parterne, at følgende elementer indgår i prioriteringerne:

- Kravet om fuld kompetencedækning
- Særlig opmærksomhed på fagene dansk og matematik
- Kompetencedækning på mellemtrinnet

Parterne noterer sig, at der i Børn og Unge allerede arbejdes målrettet med kompetenceudvikling af lærere, pædagoger samt de øvrige pædagogiske medarbejdere i forhold til inklusion i "Fællesskaber for alle", idet der er afsat 3,5 mio. kr. årligt til formålet. Parterne lægger afgørende vægt på, at denne indsats fortsætter. Børn og Unge har igangsat et forsøg med oprettelse af et inklusionsteam, der kan rådgive skolerne i det konkrete arbejde med inklusion. Det ønsker parterne fremadrettet tænkt ind i indsatsen på området.

Forståelsesramme, 18. september 2013

Derudover afsatte byrådet i budget 2013 3 mio. kr. årligt på it-området til praksisnær kompetenceudvikling til lærere og inddragelse af ressourcepersoner til ny inspiration.

Herudover har de enkelte skoler afsat midler til den almindelige, løbende efteruddannelse. Disse midler forudsættes ligeledes at indgå i prioriteringen af det samlede efteruddannelsesbehov.

Folkeskolereformens mål om et fagligt løft til alle elever bl.a. gennem flere fagopdelte timer og understøttende undervisning gør det nødvendigt at tænke nyt, udfordre vanetænkning og udvikle nye samarbejds måder. Denne forandring skal skolens ledelse, skolebestyrelse og tillidsvalgte i fællesskab skabe de bedste betingelser for på de enkelte skoler. Der er således en række ønsker til en ekstraordinær kompetenceudviklingsindsats i forbindelse med implementering af folkeskolereformen.

Parterne ønsker, at det i forbindelse med budgetforhandlingerne drøftes, hvordan disse ønsker kan prioriteres, herunder

- kompetenceudvikling og faciliteter til styrkelse af bevægelse
- fælles kompetenceudvikling af skoleledelse og skolebestyrelse
- kompetenceudviklingsforløb for skolens ledere og tillidsvalgte
- yderligere kompetenceudvikling af lærere, pædagoger samt øvrige pædagogiske medarbejdere vedrørende inklusion

Parterne ønsker med ovenstående at bidrage til, at folkeskolerne kommer godt fra start i den omstillingsproces, skolerne står overfor.

6. Fortsat motivation og lyst til at lære mere

I Aarhus har vi dygtige unge, der forlader folkeskolen med stadig bedre resultater og stadig flere påbegynder en ungdomsuddannelse, sådan som det har været et ambitiøst mål gennem flere år. Parterne har fokus på, at dette gode udgangspunkt vedligeholdes og udvikles, så vi fortsat har høje ambitioner for alle børn og unge i Aarhus.

Parterne har fortsat fokus på, at de unge bliver rustet til at træffe valg om den rette ungdomsuddannelse og give dem mulighed for at tilegne sig de nødvendige forudsætninger til at gennemføre den.

Den ny folkeskolelov lægger op til, at udskolingens skal varieres og målrettes den enkelte elev mere end i dag, og dermed kan der arbejdes mere helhedsorienteret med de unges motivation og faglige forudsætninger. Derfor ønsker parterne, at skolerne udnytter de øgede muligheder, der gives i udspillet til en ny folkeskolelov vedrørende valgfag, så variationen bliver større. Dette skal bl.a. ske gennem inddragelse af eleverne, så de kan være med til at præge udbuddet af valgfag. Udskolingstilbuddene skal i højere grad have variation, så de unge kan veksle mellem forløb, der er abstrakt/boglige, praktisk/musiske og anvendelsesorienterede/innovative i løbet af et skoleår.

At tilbyde en sådan variationsbredde fordrer et øget samarbejde mellem skoler om oprettelse af valgfagshold, øget samarbejde mellem folkeskoler og ungdomsuddannelser, herunder erhvervsskolerne, udvidet samarbejde mellem folkeskoler og fritids- og ungdomsskoleområdet, samarbejde med kulturinstitutioner og inddragelse af erhvervsliv. Parterne ønsker også at pege på produktionsskolerne i forbindelse med bestræbelserne på at få de unge i gang med en ungdomsuddannelse. Det er væsentligt, at skolerne og Ungdommens Uddannelsesvejledning sammen med de unge overvejer hele spektret af uddannelser for at finde det rigtige tilbud til den enkelte.

Samlet set **ønsker parterne** en varieret udskoling, hvor elevernes medindflydelse på indholdet sikrer, at skoledagen gennem hele forløbet opleves relevant for de unge, så de bliver fagligt parate og dermed rustede til at vælge og gennemføre en ungdomsuddannelse i overensstemmelse med handlingsplanen for 95% målsætningen.

I forbindelse med byrådets behandling af kvalitetsrapporterne for 2011 vedtog byrådet, at indsatsen for en tværfaglig understøttelse af de unges overgang til ungdomsuddannelse skulle styrkes, og på den baggrund blev der igangsat et arbejde

Forståelsesramme, 18. september 2013

med at kortlægge udskolingsområdet med henblik på at udbygge netværket, videndelingen og samarbejdet mellem skolerne og ungdomsuddannelserne.

Parterne anmoder Børn og Unge om at intensivere dette arbejde med henblik på videndeling og spredning af god praksis gennem bl.a. udskolingsnetværk.

Det er **parternes ønske**, at variationen i udbuddet af valgfag øges, således at byrådets kompetence til at godkende valgfag med et bredere og fornyet indhold (f.eks. astronomi, opbygning af hjemmesider, valgfagspakker inden for forskellige temaer) i højere grad udnyttes.

Parterne ønsker, at det i forbindelse med Budget 2014 – 2017 drøftes, i hvilket omfang der skal afsættes midler til at afprøve forskellige løsninger inden for ovennævnte områder.

7. Den åbne skole

Den åbne skole inviterer samarbejdspartnere ind på skolen, men bringer i lige så høj grad børnene og de unge med ud af skolen til forløb, der gennemføres i det omgivende samfund.

Dette omfatter en endnu større inddragelse og medvirken af blandt andet det lokale idræts-, kultur-, forenings- og erhvervsliv, så mangfoldige tilbud kan understøtte målet om en alsidig og varieret skoledag med elevernes læring og trivsel i centrum.

Med folkeskolereformen skal skoleledelsen og skolebestyrelsen tage stilling til en række nye forhold i relation til kravene om den åbne skole herunder

- samarbejde med kultur- og foreningslivet og med musik- og ungdomsskoler
- elevers adgang til at få fri til eliteidrætstræning, mens skoleledelsen skal give konkrete elever tilladelse hertil

Herudover kan skolelederen, efter anmodning fra forældre, give tilladelse til, at en elev opfylder sin undervisningsforpligtelse i den kommunale ungdomsskole, den kommunale musikskole eller for eliteidrætsudøvere i en idrætsklub.

Parterne forudsætter, at principperne på den enkelte skole er fastlagt, så de kan tages i anvendelse fra skoleåret 2014/2015.

Der er allerede nu en lang række samarbejder mellem skolen og idræts-, kultur-, forenings- eller erhvervsliv, der giver børn og unge oplevelser i uformelle, tværfaglige og inspirerende læringsrum. Det er intentionen med folkeskolereformen, at skolerne i endnu højere grad skal åbne sig for denne form for samarbejder, med fokus på at støtte det enkelte barns trivsel, læring og udvikling.

Samarbejdet mellem skole og fritids- og foreningsliv udfyldes bedst lokalt. Det øgede samarbejde mellem skoler og idræts-, kultur-, forenings- og erhvervsliv skal styrke det fælles engagement i børn og unges læring, trivsel og udvikling på tværs af aktører, så det bliver en fælles indsats for at understøtte skolereformens overordnede mål.

Samarbejdet kan f.eks. konkret handle om bevægelse og motion samt bidrag til både den fagopdelte og understøttede undervisning. Partnerskaber med lokale idrætsforeninger vil her være en oplagt mulighed. Parterne er opmærksomme på, at der kan være behov for at hjælpe sådanne nye partnerskaber godt i gang.

Forståelsesramme, 18. september 2013

Parterne lægger vægt på, at samarbejde mellem skolen og eksterne parter jf. ovenstående til enhver tid tager afsæt i det, der gavner det enkelte barn eller unge. Det betyder, at aktiviteterne tilrettelægges efter børnene og de unges behov og forudsætninger. Parterne anerkender i den forbindelse, at et øget samarbejde med andre parter åbner for en mere varieret undervisning, der endnu bedre bidrager til at opnå læringsmålene. Skolelederen træffer beslutning om den konkrete udmøntning. Skolens ledelse og medarbejdere aftaler med de eksterne parter hvordan man tilrettelægger undervisningen for at opnå den bedste effekt for eleverne

Parterne ønsker at åbne for, at skolebestyrelserne tilbyder 1-2 eksterne plads i skolebestyrelsen, tilknytter ressourcepersoner til skolen i form af advisory board eller lignende. Der skal fortsat være forældreflertal i skolebestyrelsen; også i de tilfælde, hvor 2 eksterne får plads i bestyrelsen.

Parterne ønsker, at det i forbindelse med Budget 2014 – 2017 drøftes, i hvilket omfang der skal afsættes midler til at afprøve forskellige løsninger inden for ovennævnte områder.

8. Faglig fordybelse, lektiehjælp og to voksne i undervisningen

Skolerne skal til alle elever tilbyde faglig fordybelse og lektiehjælp som en del af den længere skoledag, mens det er frivilligt for eleverne at deltage. Tilbuddet skal målrettes både de fagligt stærke elever og de fagligt svage elever. Faglig fordybelse og tilbud om lektiehjælp skal have fokus på at styrke elevernes faglige niveau ved bl.a. at tilbyde eleverne faglig træning, faglige udfordringer eller turboforløb, som er tilpasset den enkeltes niveau og behov. Faglig fordybelse og lektiehjælp skal placeres i forlængelse af den øvrige undervisning.

Det er væsentligt, at der er et tæt samarbejde mellem skole og forældre om, hvordan begge parter bedst støtter elevens fordybelse og engagement i undervisningen, herunder elevens deltagelse i tilbud om faglig fordybelse og lektiehjælp.

Det er parternes målsætning, at alle elever ser faglig fordybelse og lektiehjælp som et relevant tilbud. Det kan f.eks. være gennem skolens samarbejde med forskellige klubber, bibliotekerne, frivillige foreninger og erhvervsliv. Derfor er det en vigtig forudsætning, at eleverne inddrages i tilrettelæggelsen af de indholdsmæssige aspekter.

Ungdommens Røde Kors, Red Barnet Ungdom, diverse foreninger eller skolernes fritidstilbud tilbyder flere steder til de aarhusianske børn og unge forskellige typer af lektiehjælp. Disse tilbud retter sig mod forskellige børn og unge og udgør en differentieret vifte af muligheder.

Parterne anerkender den store indsats, som de frivillige aktører løfter og ønsker, at folkeskolerne afsøger mulighederne for, at de frivillige aktørers indsats både fagligt og socialt kan supplere skolernes obligatoriske tilbud om faglig fordybelse og lektiehjælp, og at der udvikles nye samarbejdsformer. Til understøttelse af dette anmoder parterne forvaltningen om at udarbejde en oversigt over disse aktører og de forskellige tilbud.

Muligheder for to voksne i undervisningen

Med den nye folkeskolereform er det stadig muligt, at den enkelte skole inden for den samlede ressourceramme prioriterer at have to voksne i undervisningen på en række fagopdelte undervisningslektioner og understøttende timer.

Parterne er opmærksomme på, at byrådet har mulighed for at nedsætte den daglige undervisning i børnehaveklassen og 1. – 4. klasse ved at konvertere understøttende

Forståelsesramme, 18. september 2013

undervisning til to-voksenordning i den fagopdelte undervisning, fortrinsvis i dansk og matematik.

Parterne ønsker, at skolerne udnytter denne mulighed, hvor den vurderes relevant. Parterne er også opmærksomme på, at denne anvendelse ikke kan tilsidesætte kravet om daglig motion og bevægelse eller faglig fordybelse og lektiehjælp. En anvendelse af denne mulighed vil derfor medføre en udvidet åbningstid i SFO og dermed forøgede udgifter for skolen.

Parterne ønsker, at det i forbindelse med Budget 2014 – 2017 drøftes, i hvilket omfang der skal afsættes midler til at afprøve forskellige løsninger inden for ovennævnte områder.

9. Daglig motion og bevægelse

Det er en målsætning i folkeskolereformen, at børn og unges sundhed, koncentration, trivsel og bevægelsesglæde fremmes. Derfor skal skolerne tilbyde daglig motion og bevægelse i gennemsnitligt 45 minutter om dagen.

Motion og bevægelse kan både være en integreret del af den fagopdelte undervisning, herunder idræt, og indgå som element i den understøttende undervisning. Det kan f.eks. tilrettelægges som særskilte bevægelsesmoduler eller som aktiviteter, der kobler fagligt indhold og bevægelse sammen.

Mange skoler i Aarhus afprøver allerede nu forskellige former for daglig motion, og der er f.eks. veletablerede samarbejder mellem skoler og idrætsforeninger i "Skole og Fritid" med tilknyttede kontaktlærere på en række af kommunens skoler. Der er således en række gode erfaringer at bygge videre på i implementeringen af skolereformen.

Parterne anmoder Børn og Unge om at understøtte lokalt baserede (for eksempel digitale) netværk, som efterfølgende skal være selv bærende og fungere som smidige redskaber for deling af viden, erfaringer og ideer.

Parterne ønsker, at det i forbindelse med Budget 2014 – 2017 drøftes, i hvilket omfang der skal afsættes midler til ovennævnte formål.

10. Pædagogiske læringscentre og medborgerskabscentre

Det fremgår af Aftale om styring, struktur og samarbejdskultur, at *Børn og Unge i samarbejde med Magistratsafdelingen for Kultur og Borgerservice udarbejder et forslag til et udvidet fremtidigt samarbejde til gavn for lokalområdernes beboere inden udgangen af 2014. I arbejdet tages der afsæt i samarbejdspotentialer i forhold til fælles bibliotekssystem, personalekompetencer, indkøb og deling af materialer samt logistik.*

Folkebibliotekernes kompetencer inden for folkeoplysning kombineret med skolernes pædagogiske læringscentres fokus på læring skaber allerede i dag positive synergier for børnene og de unge. De to fagligheder supplerer hinanden i udviklingen af unges muligheder for at være aktive deltagere i et moderne demokratisk samfund. Det er forligsparternes opfattelse, at de to tilbud i et gensidigt forpligtende samarbejde bidrager aktivt til børn og unges læring.

Et udvidet fremtidigt samarbejde skal understøtte de pædagogiske læringscentres og folkebibliotekernes bevægelse væk fra de klassiske biblioteksfunktioner til en bredere understøttelse af medborgerskab og læring med fokus på digitale løsninger. Samarbejdet vil befordres af et fælles udviklingsmiljø.

Parterne ønsker i den forbindelse belyst, om Børn og Unges Center for Læring med fordel kunne placeres i et fælles udviklingsmiljø i forbindelse med etableringen af biblioteksvæsnets udviklingsmiljø, herunder de økonomiske konsekvenser.

Det ønskes ligeledes belyst, hvordan frivillige, foreninger, erhvervsliv m.fl. kan indgå i denne udvikling til gavn for lokalområdernes beboere. Det ønskes belyst, hvordan det udvidede samarbejde kan komme hele 0 til 18-årsområdet til gode.

For at få konkrete erfaringer fra et lokalområde igangsættes et pilotprojekt med et pædagogisk læringscenter og et medborgerskabscenter på kombi-biblioteket på Bavnehøj Skole. Målet er et fælles lærings- og medborgercenter, der bidrager aktivt til udviklingen af børn og unges læring (0 - 18 år) og samtidig er et fleksibelt bibliotekstilbud til borgerne (0 - 100 år). Som led i pilotprojektet indhentes erfaringer med et fælles bibliotekssystem, personalekompetencer og organisering.

Projektperioden er 2014-15, hvorefter projektet evalueres af magistratsafdelingerne for Kultur og Borgerservice samt Børn og Unge. I forbindelse med drøftelserne om Budget 2014-17 aftales i hvilket omfang, der skal afsættes midler til pilotprojektet.

11. Tilpasning af åbningstider i SFO og klubber

Parterne anser de fritidspædagogiske tilbud for at være en væsentlig del af tilbuddene til børn og unge; et tilbud med en selvstændig betydning. Med den længere skoledag for børn i indskolingen bliver samarbejdet mellem undervisning og SFO på skolerne afgørende for børnenes trivsel, og SFO vil fortsat være vigtig for børnenes sociale kompetence og alsidige udvikling. Fritidsopgaven i SFO og klubber løses af pædagoger med opmærksomhed på børn og unges sociale kompetencer og relationer og bidrager afgørende til den enkeltes mulighed for at deltage i både faglige og sociale fællesskaber. Fritids- og ungdomsskoleområdet vil fortsat være et vigtigt tilbud - særligt i forhold til samarbejdet omkring de socialt udsatte, som kan have behov for særlige forløb med den længere skoledag.

I dag er der på de fleste skoler et SFO-tilbud fra 6.30 til kl. 8.00 og igen fra ca. kl. 11.30. Fremover vil skoledagen for indskolingen strække sig frem til ca. kl. 14.00. Det forudsættes derfor, at åbningstiden i SFO reduceres med 10,5 timer ugentligt i skoleugerne, mens der ikke sker ændringer i åbningstiden i ferierne. Det betyder, at der fremover typisk vil være et SFO-tilbud fra 6.30 til 8.00 og igen fra ca. kl. 13.30. Den endelige åbningstid vil dog fortsat skulle fastsættes lokalt i forhold til den konkrete tilrettelæggelse af skoledagen. Såfremt der ikke er undervisning vil der typisk være åbent i SFO fra kl. 6.30 til 17.00 (fredag dog 16.30).

Tilbud om lektiehjælp og faglig fordybelse er frivilligt frem til næste folketingsvalg. For børn som ikke ønsker at indgå i tilbuddet om lektiehjælp og faglig fordybelse skal børnene tilbydes et pasningstilbud i form af aktiviteter og tilsyn på skolen eller i et fritidstilbud. Tilbuddet forudsættes tilrettelagt fleksibelt mellem undervisning og SFO eller klubtilbud.

Klubbernes åbningstid varierer efter de lokale forhold. Typisk åbner klubberne mellem kl. 12 og 13. Skoledagen for eleverne i 5.-7. klasse vil efter reformen typisk strække sig frem til mellem kl. 14 og 15. FU-området vil fortsat have en central opgave i forhold til også at understøtte de socialt udsatte. Det foreslås, at klubberne også fremadrettet kan tilrettelægge deres åbningstid fleksibelt efter de lokale forhold, herunder samarbejde mellem skole og FU-området i forhold til lektiecafeer, understøttende undervisning og aktiviteter mv. Reduktionen i åbningstid vil udgøre ca. 2 timer om dagen afhængige af lokale forhold. Med forlængelse af skoledagen og tilpasning af åbningstider i fritidstilbuddene foretages samtidig en overførsel af ressourcer til undervisningsdelen både med hensyn til normalressourcerne og de særlige ressourcer. Sidstnævnte skal primært ses i sammenhæng med de øgede udgifter til undervisning i specialklasser og på specialskoler.

Forståelsesramme, 18. september 2013

I forlængelse af ovenstående omlægning ønskes det, at organiseringen af FU-området undersøges nærmere. Magistratsafdelingen for Børn og Unge bedes derfor i foråret 2014 forelægge byrådet en analyse med forslag til den fremtidige organisering af tilbuddene indenfor FU-området.

Parternes udgangspunkt er de af Byrådet vedtagne takstprincipper for SFO og FU. Det betyder, at taksterne for SFO er reduceret forholdsmæssigt i forhold til udgifterne på området. Dermed er forholdet mellem bruttoudgifterne på SFO og forældrebetalingen uændret.

For FU-området vil det betyde, at de nuværende takster fremskrives med pris- og lønudviklingen jf. de i Aarhus Kommune gældende principper og ikke påvirkes af ændringerne i øvrigt.

12. Økonomi

Folkeskolereformen betyder markante udgifter til den længere skoledag og øgede udgifter til bygningsdrift, IT mv. Langt hovedparten af udgifterne findes ved omprioritering af de eksisterende ressourcer. Det betyder, at lærerne skal undervise mere end de gør det i dag, og samtidig skal pædagogerne i langt højere grad indgå i undervisningen. Endvidere vil der som nævnt ske en omlægning af ressourcer fra fritidsområdet til undervisning.

I forbindelse med regeringsaftalen er desuden afsat 407 mio. kr. årligt svarende til ca. 24 mio. kr. for Aarhus Kommune. Parterne er enige om at disse midler tilføres Børn og Unge.

Udmøntning af det i Magistratens budgetforslag afsatte reservebeløb på 20 mio. kr. årligt til merudgifter med folkeskolereformen henvises til efterfølgende budgetdrøftelser for 2014-2017.

I udspil til folkeskolereformen er der afsat 1,8 mia. kr. fordelt med 600 mio. kr. på de tre første skoleår. Økonomi og Indenrigsministeriet har udmeldt fordelingen for 2014, hvor Aarhus Kommune får 17,5 mio. kr. og med de forventede kriterier for de efterfølgende år, forventes Aarhus Kommune at få yderligere 92,5 mio. kr. i 2015-2017 - i alt 110 mio. kr. i løbende priser I 2014 priser svarer det til 107,3 mio. kr.)

Udmøntning af disse midler henvises ligeledes til budgetdrøftelserne for 2014 -2017

Justering af de økonomiske styringsmodeller

I forlængelse af Byrådets vedtagelse af finansieringen af folkeskolereformen tilpasses de relevante budgetmodeller på området frem mod budgetlægningen for B2015-2018 i et samarbejde mellem Børn og Unge og Borgmesterens Afdeling.

Tildelingen til de enkelte skoler bliver naturligvis også berørt af reformen. Budgettildelingen til de enkelte skoler sker i dag primært ud fra et beløb pr. elev for hhv. 1.-7. klasse og 8.-10. klasse. For børnehaveklasser er udgangspunktet et beløb pr. klasse, idet klassesdannelsen sker fra centralt hold.

Folkeskolereformen betyder en udvidelse af skoledagen for alle årgange. Generelt er timetallet identisk for alle klassetrin i hhv. indskoling (30 timer), mellemtrin (33 timer) og udskoling (35 timer).

Forståelsesramme, 18. september 2013

Tilvæksten i timer er forskellig på de forskellige klassetrin og derfor bør tildelingen tilpasses de nye timetal. Med baggrund i folkeskolereformen vil der fortsat opereres med et beløb til klassedannelse i børnehaveklasse, et særskilt beløb pr. elev i hhv. 1.-3. klasse, 4.-6. klasse og 7.-9. klasse samt et særskilt beløb til 10. klasse, som ikke er omfattet af reformen.

De obligatoriske timer (fagopdelt og understøttende undervisning) kommer til at fylde mere i skolernes budget efter reformen end udgifterne til minimumstimetallet gør i dag. Derfor bliver skolernes råderum i forhold til at ændre på timetallet væsentligt mindre end i dag.

Med det mindre råderum til at ændre på timetallet, vil der antagelig være flere skoler end i dag, som i udgangspunktet får vanskeligheder ved at leve op til minimumstimetallet. Derfor skal de såkaldte garantiressourcer (omfordeling mellem skolerne) fremover tage højde for de nye timekrav i folkeskolen og vil som hidtil blive genberegnet for de enkelte år.

I dag sikres det via garantiressourcerne, at alle skoler har mulighed for at leve op til minimumstimetallet. Det er primært skoler med lav klassekvotient, som får garantiressourcer.

Justeringen af tildelingsmodellen forudsættes som hidtil at ske i et samarbejde med repræsentanter for skolerne.

Opfølgning

Nationalt vil nye tiltag i folkeskolereformen blive fulgt tæt af folkeskolelovens forligskreds. Derfor er det vigtigt, at vi i Aarhus ikke igangsætter nye bureaukratiske opfølgingsmetoder, men holder os til det, som vi i forvejen anvender. Tiltag følges således via skolernes kvalitetsrapporter, og forvaltningen opsamler beskrivelser af forskellig praksis med henblik på erfaringsdeling og gensidig inspiration skolerne imellem.

Folkeskolereformen har således en række initiativer, som fra nationalt hold vil blive fulgt på tæt hold. Det gælder f.eks. mål om øget faglighed i dansk og matematik, mål om at mindske betydningen af social baggrund, mål for trivsel og tillid, fuld kompetencedækning mv. Parterne vil følge udmøntningen af nationale initiativer med fokus på kommunal praksis.